

La memòria històrica a Begur

crònica

Molts esdeveniments són conseqüència d'altres fets anteriors i, ensems, seran els precedents d'altres que tindran lloc en el futur. Per tant, si volem comprendre l'escena actual hom ha de burjar en una cadena de fets pretèrits sense els quals no ens seria possible comprendre l'avui. És la memòria històrica, peça indispensable de la personalitat d'un poble. També d'un poble petit com és Begur.

La tradició oral i, sobretot, la documentació escrita n'han estat fins fa poc els únics suports. Solament s'ha tingut cura de la conservació dels documents oficials. Malgrat que la salvaguarda dels fons documentals d'ajuntaments i altres entitats ha estat regulada per disposicions legals, llur eficàcia i compliment ha estat desigual. Malauradament, fenòmens lligats al pas del temps així com sinistres i, fins i tot, destruccions interessades han anat minvant aquesta

documentació. A Begur, l'antiga casa Consistorial de la plaça de la Vila va custodiar l'arxiu municipal, des de la segona meitat del segle passat, en una petita habitació en males condicions. L'any 1936, l'Ajuntament es traslladà a l'actual edifici, a la plaça de l'Església, el qual havia estat ocupat pel comitè revolucionari. Aquest edifici, molt més gran que l'anterior, acabada la guerra, fou comprat pel Consistori i va seguir custodiant l'arxiu municipal, ara en millors condicions. Nogensmenys, la valuosa documentació acumulada al llarg del temps tampoc gaudia d'instal·lacions adients ni tan sols estava classificada. Ens hem d'esperar fins a l'adveniment de la democràcia.

Pel març del 1977, dins el context del Congrés de Cultura Catalana, una comissió elabora una ponència que estudia el tema. Uns anys més tard, la Generalitat restaurada posa en marxa el desplegament de la Xarxa d'Arxius Històrics sota la normativa del 1985. Els arxius, d'àmbit comarcal, havien de recollir i inventariar la documentació d'aquells municipis que no tenien mitjans per tenir-ne cura. Així, l'Arxiu Històric de la Bisbal es féu càrrec d'una part, més o menys la meitat, del fons documental de Begur. Finalment, l'any 1989, l'Ajuntament de Begur va endegar un projecte cultural al voltant de la rehabilitació d'un vell edifici, el qual s'inaugurava el 1991 amb el nom de Centre Cultural Escoles Velles. Amb més de 1.300 metres quadrats,

La història de Begur en una exposició de documents al Centre Cultural Escoles Velles.

**LA HISTÒRIA
DE BEGUR
A TRAVÉS DE
L'ARXIU MUNICIPAL**

EXPOSICIÓ

s'hi han instal·lat diversos equipaments culturals entre els quals hi ha l'Arxiu Municipal. En unes instal·lacions modernes, amb despatx, sala d'investigació, sala de prearxivatge i més de 150 metres de prestatgeries hi ha actualment, ben classificats i en perfectes condicions, tots els documents de l'Arxiu Municipal de Begur. També els recuperats de l'Arxiu Comarcal. L'Arxiu ha assolit, doncs, la seva consolidació.

Fa dos anys, es difonia de manera pública el fons de l'Arxiu Municipal de Begur amb l'edició del llibre *Arxius i recerca històrica. L'Arxiu Municipal de Begur*. Tanmateix, del 8 de febrer al 14 d'abril, a la sala d'exposicions del propi edifici del Centre Cultural Escoles Velles, s'hi podia visitar una mostra de la documentació de l'Arxiu Municipal. El visitant podia en pocs instants, copsar-ne l'abast. La procedència dels documents és del propi Consistori, però també del Jutjat de Pau, del Registre Civil, de la Cúria del Castell de Begur, d'entitats i associacions locals i també de llegats de fons privats.

En un fons especial, s'hi conserven pergamins, disposicions superiors i un arxiu d'imatges.

Aquest conjunt documental quedava reflectit de forma sintètica a l'exposició per mitjà de cartells explicatius i vitrines. S'hi podien examinar originals sobre censos de població, resultats electorals, llibres d'actes dels plens municipals, pressupostos anuals i d'obres concretes, actes de judicis verbals, i també documents d'interès històric com una carta

ha esmerçat la seva activitat. S'ha de subratllar especialment la tasca portada a terme, des del començament del projecte cultural, per l'historiador i arxiver senyor Lluís Costa i Fernández, veritable ànima d'aquesta exposició i autor, també, de l'esmentat llibre, el qual no és un mer catàleg sinó que també conté dades històriques molt interessants que han estat la font de moltes de les que s'esmenten en aquesta crònica. Agraïm, doncs, al senyor Costa la seva dedicació i

autògrafa de mossèn Cinto Verdager, els nomenaments de diferents fills adoptius, dades al voltant de l'incendi de la fàbrica Forgas, de la primera Festa de l'Arbre... El document més antic és del 1407; la documentació d'eleccions municipals és des del 1858; els llibres d'actes des del 1788. Finalment, a l'exposició, també hi figurava una selecció del magnífic fons fotogràfic donat pel begurenc, recentment anomenat fill predilecte, Josep Carreras.

Naturalment, al darrere d'aquesta labor tan meritòria hi ha hagut el personal idoni que hi

competència; ara els begurencs poden seguir les petges de llurs avantpassats i els estudiosos buscar referències històriques i dades al voltant de begurencs il·lustres.

Aquesta exposició posa de manifest el fet que, malgrat tot, el nostre país passa per un bon moment. Fins no fa gaire, era difícil arribar a imaginar-nos que en un poble tan petit com és Begur fos possible recuperar, classificar i conservar els documents que sustenten la seva memòria històrica.

JOAQUIM VALENTÍ I FIOI